

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Линдого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

1830 — XVIII. серпня — 1900.

Пишемо сі стрічки при гуку гарматнім з цитаделі та звуках музики, переходячої улицями. Небавом значне ся богослужене, де серця вірних, привязаних горожан з'єднать ся в молитві за здоровле та повожене Милостивого Нашого Цісаря і Короля Франца Йосифа I.

У таку хвилю стає потребою душі перелетіти у памяти бодай летом блискавиці важніші події довгого та багатого в події життя нашого Монарха.

Заледви молодцем ставши, Франц Йосиф обняв скиптр нашої держави дня 2. грудня 1848 р. Звісними загально є тяжкі услівя тодішньої хвилі. Австрійські краї а навіть сама столиця були позорищем заколоту та забурень, серед яких радикальні струї намагали ся розсадити існуючий порядок та не уміючи натомість поставити ліпшого, мирного ладу. Двір цісарський мусів схоронити ся до Оломуца. На Угорщині шаліла буря революції... Не диво, що в таких тяжких часах 18-літній молодець дав руководити ся поглядами дорадників, та згодив ся на поворот абсолютистичного правління.

Коли однак тільки устали воєнні замішання, Цісар вибрав ся сам в подорож по своїх широких краях, щоби наочно переконатися про існуючі там відносини. В р. 1849. удав ся до Праги, а на другий рік до Сирії, Країни і Триесту, в р. 1851. до Італії, а відтак до Галичини, пізнійше другий раз до Італії, а опісля до Угорщини, Сімогорода і Хорвації. Сі подорожи з'єднали нашому Цісарю симпатії всіх народів австро-угорської монархії, а в Нім

самім мусіли виробити ясний погляд і тверде переконане що-до способу правління тими різнородними країнами і народами. Тож бачимо пізнійше, що Франц Йосиф стає непохитно на конституційній основі, яка чим раз більше розвиває ся в напрямі автономії народів.

В лютім 1853 р. Мадяр Лібеней виконав у Відни замах на Цісаря і зранив його ножем. В осени того самого року заручив ся Франц Йосиф з баварскою княжною Єлісаветою, а вінчане відбуло ся 24. цвітня 1854. Его родинне жите, богате в щасливій хвилі і тяжкі переходи, є надто звісне, щоби ще раз тут его описувати. Піднесемо хіба се, що і найтяжкі страти, які мусів понести наш дорогий Монарх. Він умів знести мужно і з гідністю та з правдиво християнською смирністю.

З молодію жінкою Цісар відбував наново подорожі по своїх коронних краях, які чим раз красше підносили ся культурно при благодати незаколотеного мира. Однак в р. 1859 Австрія мусіла провадити війну в Італії против союзної армії піемонтської і французкої, а кроваві битви під Маджентою і Сольферіном рішили війну на її некористь. Договором, заключеним в Цюриху, відступив Цісар Льомбардію Піемонтцям.

Тепер наступив час важних внутрішніх реформ. Дня 26. жовтня 1860 появил ся диплом, оголошуючий надане конституції, яку введено в жите з днем 26. лютого 1861. Зараз опісля зібрали ся сойми, а дня 1. мая 1861. рада державна, яку цісар отворив особисто престольною бесідою. Величний початок горожанської свободи в Австрії мав до поборення немалі труднощі, бо Угорщина та Кроація піднесли були опір проти наданій конституції. Доперва в

р. 1867. оперто конституцію монархії на теперішній, дуалістичній системі і тим зискано трівку основу для уладнання внутрішньо-політичних відносин. Дня 8. червня 1867. коронував ся Цісар угорскою короною св. Стефана і з тої нагоди дав загальну амнестию всім провідникам та учасникам угорської революції, які мусіли скитати ся за границею.

Ще раз мусіла Австрія провадити війну в р. 1866. і то аж на двох фронтах, на півночі з Німеччиною, на полудні з Італією. Війна на півночі закінчила ся погромом під Кенігрендом, а на полудні здобули австрійські війська побіду під Кустоцою, знов австрійська фльота побіду на морі під Лісою. Мимо сих успіхів остаточним вислідом сих воєн було відступлене Венеції. Так отже взагалі взавши воєнні подвиги не принесли Австрії багато користи, навіть узгляднивши окупацію Боснії, яка коштувала Австрію багато гроша і крові.

Тим благодатнішим був вплив мира, про який наш Цісар дбав щиро і старав ся. В р. 1871. в Гапштайні зїхав ся Франц Йосиф перший раз з Вільгельмом I. і се дало початок до навізання тісної дружби між обома монархіями. Від сего часу повторяли ся ті зїзди що року, а приязні відносини розширили ся і на Італію з якою разом в р. 1879. заключено формальний союз, т. з. тридержавний, з задачею взаємної оборони і запоруки для європейского мира.

Кілька разів відбував Цісар далекі подорожи, між иньшими також до Брусалима і до Святої землі та до Єгипту на отворене Суєского каналу. Також і других європейских монархів відвідував наш Монарх та своїми високими прикметами з'єд-

11

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

(Далі).

У Пилипка потемніло в очах; голова кругом заходила, у вухах дзвонило, мов в дзвони, гадки почали меркнути — зникати... Его щось хитає — колише...

Засни, засни, мій синочку,

Малая дитино!

чує він, наче крізь сон, чийсь любий голос... То мати над ним котка сьпіває, чи хто иньший?... Ні — то не матусин голос, то хтось другий над ним похилив ся... «Чогож воно тісно так стало?... Хто се на мене таким холодом дше?...» плутаєть ся в Пилипковій голові... «Се ти — дідугане, Морозе? се твої лихі учинки?...

На щастя, на здоровя, на новий рік!...» загуло в Пилипка у вухах... тисяч свічок засьвітило у вочах і — він побачив дідугана Морозенка. Здоровенна, наче винницький казан, голова его була закустрана цілим оберемком білого снігу; довга як помело борода, виплетена з товстих віскряків криги; товсті настобурчені брови густо покриті білим інієм, а сіро-зелені очи, наче волосожари, виблискують холодним світлом... Тихо схилив ся він над Пилипком, подививсь, мов милував ся, на его личенько біле-покієне і — світнувши хижими очима — приложивсь

до теплих ще устопків Пилипкових своїми холодно-шалючими устами... Не зітхнув Пилипко, не струснув ся!... Все в ньому й кругом нього затихло, покрило ся темним, холодним спокоєм...

Вже білий сьвіт носив ся по-над землею; надумалось сонце вставати і послало вперед себе аж два червоні стовпи. Стоять вони на краю неба, підняли ся високо у гору, бувають своїм червоним сьвітом, — пророкують людям щось лихе сьогодні...

— На щастя, на здоровя, на новий рік!

Родь, Боже, жито, пшеницю і всяку пашпшеницю, — почуло ся Катри кризь сон. — Вона кинулась; відкрила очи, — та й не стямила ся... Де лежав Пилипко — тільки слід его: чорніє дїр'яве ряденце, бованіє примнята подушка.

Вона миттю стрігнула з печи до долу — і побачила табун посипальників, що товпились біля порога.

— Ви не бачили Пилипка? — питає.

— Ні... поторопили ти.

— Боже-ж мій, Боже! — вдарила в телеси Катря. — Він таки не злякав ся, не послухав ся — пішов!

Та вхопивши на опашки кожущинку, як нависна, помчала ся з хати. — Хлопчики постояли трохи — і, здивовані, пішли собі далі.

— А куди се? Куди се так швидко? — гукали до неї з дворів селяне, дивуючись, що

Катря так зарані і так прудко біжить улицю. Не дослухала ся вона до того допитуваня; вона навіть не бачила нічого перед собою, окрім одного Пилипка.

— Пилипку!... сину мій!... синочку!... І куди ти пішов по такому лютому морозу?... Куди ти зняв ся по такому скаженому холоді?... гукала вона на бігу, думаючи, що те гуканя раніш від неї добіжить до сина, подасть ему звістку — як побиваєть ся за ним его мати!

Вітер подихав проти неї — і геть односив назад Катрин нестямний лемент.

Недопнявши гуком, вона надолужала бігом... Аж мерзла земля гула під нею — так вона мчала ся! У грудіх дух затинав ся, серце, як не вискоче, билось, — а вона несла ся!... Вона не потурала ні-на-що... Хіба вона дше для себе? Хіба серце беть ся для неї? Хіба не все одно, коли те й друге — стане, як его на сьвітї не стане?... І чому вона не птиця? Чому в неї не вирости крила?... Стрілою би вона пустила ся навздогінци; рябцем би упала — де его спіткала; сизим орлом підхопила на свої крила — і миттю до дому примчала!... Та ба! Нема в неї крилець; її Богом не дано літати... Хай-же одбувають за все ноги!

(Конець буде).

нав собі всюди любов та повагу, яка Ёго ставить на перше місце між нинішніми коронованими особистостями.

Цукроварня на Буковині.

Ц. к. староство в Чернівцях розіслало в справі фабрики цукру на Буковині до всіх громад, священників, учителів і господарів письмо, котре повинні собі наші хлібороби докладно прочитати, бо оно тичить ся найважнійшої справи хліборобів. Містимо єго з причини, що пограничні з Буковиною, галицькі повіти мають всі услівя для управи цукрових бураків та належало би як найревнійше заохотити і наших мужиків до продукції сего поплатного плоду. Ось оно, те письмо черновецького староства:

За безнастанними заходами комітету, що завязав ся на те, аби у нас на Буковині поставити фабрику цукру, будемо нарешті мати таку фабрику.

Тоту фабрику закладає у нас те акційне товариство для цукрового промислу, що є в Пшеворску; оно стоїть під управою князів Андрея Любомирського і Витолда Чарторийського, є і грішми добре засібне і технічно дуже добре уряджене; окрім того і наш край тай гр-православний релігійний фонд причиняють ся значними датками до заведеня тої фабрики у нас. Вже навіть почала ся робота коло єї будови. Фабрика буде ся в Старій Жучці.

Комітетови удало ся зробити з тим товариством в справі доставки бураків таку угоду, що она, як се видно з прилученого тут формуляра, вповні відповідає тому, чого можна з повним правом вимагати від ретельного підприємства, а также як найбільше оглядає ся на інтереси тих хліборобів, що доставляють фабриці бураки.

Тепер сам час і пора, щоб наші хлібороби в своїм власнім інтересі обовязували сь письменно садити тільки бураків, кілька фабриці доконець треба, щоб тим чином могла фабрика як найскорше почати свою роботу і на пожиток хліборобам розвивати ся, щоб нарешті сповнило ся бажанє цілого краю, дати хліборобам ліпший заробок і піднести їх добробит.

Бо фабрика цукру разом з рафінерією годна лише тоді устояти ся, коли може напевно рахувати на те, що буде досить для неї бураків.

А що та фабрика буде ся в нашім повіті і то в Старій Жучці, і мешканці того повіту мати муть з неї великі користи, бо і з землі буде більший дохід, тай наші подостатком на цілу околицю аж до 20 кілометрів від фабрики навкруги, позаяк властители худоби зможуть за невеличку ціну дістати там обрізків, а окрім того буде певний і добрий заробок для зарібників і робітників, то прошу Вас виповнити і підписати після прилученого тут формуляра контракт доставки бураків, і тим чином підперти се підприємство, бо успіх фабрики залежить перед усім від того, щоб мати напевно подостатком землі під бураками.

Користи із управи бураків є великі, а коротко сказавши отсі:

1. Земля засіяна бураками дає більший чистий дохід ніж засіяна яким небудь иньшим хлібом.

2. За бураки маємо в осени цілком певно гроші, бо фабрика набезпечно возьме бураки.

3. Як лише засіє хто поле бураками, то фабрика дає єму зараз певний безпроцентовий завдаток на бураки.

4. При бураках є більше побічного пожитку ніж при збіжжю, бо є листє тай головки, що дуже добрі на пашу для худоби.

5. По бураках дуже добре удає ся на поли всякий хліб, бо земля під бураками вичистить ся від всякого буряну так, що інакше хіба з великим заходом і трудом можна-б землю так добре справити.

6. Насіне буракове дає фабрика безплатно, отже за насіне не треба журити ся.

На всі ті користи треба звернути увагу хліборобів і ще і се додати, що урядники фабрики будуть у всяких справах хліборобам помічні, так на приклад дадуть безплатно їм машину для рівного сїння бураків, будуть научати і давати пораду людям, як бураки сїяти, як з ними обходити ся, будуть дешево давати обрізки з

бураків на пашу для худоби і притім мати муть першеньство ті хлібороби, що для фабрики доставляють бураки і т. д.

Се підприємство є зовсім безпечно і ретельне, а найліпша порука на се є то, що правительство само забезпечило собі великий вплив на заряд фабрики.

Оферту прошу мені прислати до 20. сего місяця, а маю повну надію, що Ви не схочете відтягнути ся від участі в тім ділі.

Ц. к. староста *Вірфель*.

Черновецький п. староста призначив уже в кожній громаді черновецького повіту дві, в котрих приїде до громади, щоби перебрати від людей контракти доставки. Ми переконані, що наші рускі хлібороби послухають нашої щирої ради і зголосять ся як найбільше до п. староства з контрактами. Ческі хлібороби загогатали з бураків, не пускаймо-ж з своїх рук сего певного і доброго зарібку.

По повороті з Ішлю.

Др. Кербер не привіз мабуть з Ішлю того всего, на що покладалась вся німецька лівниця з новими своїми союзниками. До «рішучих діл» так далеко, як далеко було в червні, по закриттю парламенту. З грізної хмари не посиплють ся ані октройованя, ані розвязаня парламенту, ані пересуненя точки тяжести більше на ліво, ані гр. Штірк не одержить запросин до зложеня кабінету лівниці. Вислідом поїздки д-ра Кербера до Ішлю буде се, що президент кабінету виявить охоту, скликати парламент на осінню сесию, але під вимінкою, що представителі поодиноких клубів дадуть єму поруку, що парламент буде працювати. Не буде такої поруки, то не буде і осінньої сесії, тим більше, що австрійські народи вже освоїлись з §. 14-им, а рада державна може бути скликана аж в половині слідуєчого року для вибору делегацій.

Др. Кербер покличе мабуть для людського ока представителів більших парламентарних стороництв в вересні, на довірідні наради, спитає їх о їх суд, одержить від Чехів негатиу відповідь і тим виправдає свій режім посредством конститутційного 14-го параграфу.

Інакшого висліду поїздки д-ра Кербера не можна було навіть надїяти ся. Від червня до половини серпня нічим не підготовлено санацій парламенту, бо ніхто не подбав про санацію Австрії. Весь сей час змарновано на пусту днешникарську дискусію і посольські неосущими санаційні проєкти в роді проєктів Грабмайра і Ебенгоха. Др. Кербер ждав на уздоровленє парламенту з нїдра парламенту і не дїждав ся тако-го уздоровленя, позаяк уздоровленє парламенту стоїть в тісній звязи з поправою відносин між поодинокими австрійськими народами, а за сю поправу не взяли ся ані народи самі, ані правительство.

Про вислід поїздки д-ра Кербера до Ішлю пише «N. fr. Presse»: Поки-що не думає правительство октроювати ані язиковий закон ані реґулямін, не наміряє розвязувати парламент і не скликувати ме нових мирових конференцій. Вся діяльність правительства обмежить ся на разі на скорє скликанє парламенту, але під услівем, що парламент схоче працювати. Лише до такої акції одержав др. Кербер повномочие від корони. Не буде також др. Кербер заходив ся коло зложеня нової, кришкої парламентарної більшости.

Майже те саме каже «N. W. Tagblatt» з тою ріжницею, що «N. W. Tagblatt» інсинує д-рови Керберови, будьто він пересвідчений, що парламентарні стороництва, ситі безпарламентарної ери, раді би вже самі зробити парламент активним. На осліп не скличе др. Кербер парламенту. Він зіткне ся передтим з провідниками поодиноких клубів і висондує їх успособленє. Наколи би парламент не схотів працювати, то ситуація погіршилась би. Тоді мабуть треба би розвязати парламент і взяти ся за октройованя.

Реляції сї, як заручають оба згадані днешники, мають походити з найблизшого окруженя президента кабінету і ми не маємо причини сумнівати ся о їх автентичности. Серію подумавши, др. Кербер не в силі видумати що-небудь пньшого над те «услівне» скликанє парламенту, знаючи, що кожда сесія єго кінчила

ся доси лише більшим роз'яренем умів. Тількиж най буде нам вільно сказати, що ся санаційна рецепта — на скрізь анемічна — на довго не вистанє і покінчить ся також самою катастрофою, як покінчила ся анемічна політика гр. Туна, с. є. паденєм кабінету перед делеґаційними виборами. Ми боїмо ся притім, щоби *пассивність* правительства не стала жерелом ще більшого національного антаґонїзму в долині, позаяк недоволенє покривджених теперішним status австрійських народів росте з кожним днем, а завороженє сего недоволеня стане чим-раз труднійше. Безпарляментарність може бути на руку правительству, але не уздоровить держави. А мабуть місія д-ра Кербера лежала в поправі теперішних дуже невідрадних внутрішних відносин?

НОВИНИ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. *Преображеніє Господне*; рим.-кат. Руфіна. — В понеділок: гр.-кат. Дометія; рим.-кат. Стефана. — В в о р о к: гр.-кат. Омелія; рим.-кат. Іванни.

— **70. народини Цісаря.** Вже вчера вечером прибрав ся Львів в святочну одїж, щоби гідно привитати великий день 70-их народин Монарха. Тисячі хоругов повівало з дахів і з балконів каменїць, а товни людей, як не буває в літній порі, перетягало улицями Львова. Перед 9. год. вечером чотири війскові музики відограли на площі св. Духа народний імн, почім попереджувані лямпіонами і смолоскинами грали головними улицями міста.

Нині, т. є. в суботу, рано перед 5. годиною пробудив ся Львів на відгомін 24 гарматних вистрїлів з цитаделі, почім всі війскові музики в супроводі тисячів цікавих переходили улицями міста інтонуючи на «добрий день». О 9. годині відбули ся богослуженя у всіх трех архикатедральних церквах. В архикатедральній церкві св. Юра відслужив Службу Божу о. митрат Білецький в численній аспеті крилошан. На богослуженю були присутні многі репрезентанти властей автономічних, державних і війскових.

— **Для навіщених повенню** намісник Півнінський переслав 1000 корон на руки п. Ст. Матковського, голови ратункового комітету.

— **Відозва.** Девятнайцять повітів східної часті Галичини навістила повнє, що величиною нещастя перевищує всі, які в сих околицях запам'ятано. Шкоди нанесені населеню через страту збіжжя на полях і в огородах, через страту в худобі, через знищенє або забранє ґрунтів і будинків, вносивсь після дотеперішних обчислень звищ десять мільонів корон.

Не менше великою є шкода, яку зробила повнє на публичних дорогах. Дороги повітові і громадські, які побудовані з найбільшим накладом навіщених повенню повітів і громад, переважно потерпіли від виліву рік. Мости понищені або знесені, дороги на великих просторах забрані, насипи попереривані, ubezpieченя рік ушкоджені — так, що наклади богатьох літ, видавані на напору комунікації, пропали за одним замахом.

Маршалки повітових рад навіщених повенню повітів, в виду страшного нещастя, яке звалило ся на населенє, аз пересвідченем свого обовязку в сїм разі, зібрали ся дня 26. липня с. р. у Львові і вибрали з поміж себе екекутивний комітет, якого задачею є кермувати і спомогати ратункову акцію.

Яко такі звертаємо ся ми до всіх благородних сердець в краю, до інституцій фінансових і товариств, щоби зволили щедрими датками спомочи поправу в розпуку і загрожену нуждою людність кількох сот громад.

Просимо надсилати датки на адресу: Повітова Рада у Львові, ул. Паньска ч. 21. або за посередництвом краєвих днешників.

Львів, дня 15. серпня 1900.

Виконуючий комітет:

Станіслав Матковський, Карло гр. Дідушицький, Станіслав Павліковський, Витовт Незабітовський, Леонард Вісневський.

— **Цісарські маневри.** В Яслі перебувають вже від двох місяців війскові відділи з Відня, що займають ся поправлюванем давних війскових мап та зготовлюванем нових. Рух в цілій околиці незвичайний. Всяюда ставляють нові мости або перестроюють старі, по селах заводять західно-європейські інновації, криниці одні засипують, иньші нові копають, все на кошт повіту або даної місцевости. Найбільше жите в самім Яслі. З будинку повітової ради, де містила ся щаднича Каса і задаткове Товариство спрятано все, що там находило ся, а на їх місце уставляють ся меблі спроваджені з Відня, бо ту в повітовій раді замешкає сам монарх. Для архикнязя Франца Фердинанда д'Есте приготує ся на мешканє будинок староства. Для иньших достойників замовив господарний завідатель двору, барон Лінгендорф, приватні мешканя. Очевидно всі єї доми перестроює ся, щоби гі-

дно помістити в них високих гостей. Електричне освітлене та взірцевий порядок причинить ся до сего, що Ясло за кілька днів буде виглядати як яка мала столиця.

— **В красивій школі ткацтва в Коросні** розпочинає ся наука 1. вересня. Услівими прийнята: 1) укінчена з добрим успіхом що найменше народна школа або відповідне образоване набути в пнший спосіб; 2) укінчений 14. рік життя і відповідне фізичне розвите. Основана в р. 1889, а удержувана красивими фондами школа та має 42 ткацких кросен і всякі потрібні знаряди. Цілю школи є теоретичне і прикитичне образоване на майстрів і фахових ткачів. Наука безплатна; ученики дістають потрібні прибори до писаня, рисованя, книжки, а за практичні вироби, грошеві винагородження. Пильні а убогі ученики можуть дістати підмогу на удержане з красивих фондів.

— **Др. Евген Олесницький** надіслав з Відня до «Діла» отсе письмо, з просьбою о поміщене: «Заявлене. Дізнавшись по повероті з одномісячного побуту за границею, що в тім часі підношено з деяких сторін мою кандидатуру на посла до сойму з повіту жидачівського, заявляю рішучо, як заявив я се вже передтим многим виборцям жидачівським, що о мандат сей не убігаюся і зовсім не кандидую. Др. Евгений Олесницький, адвокат в Стрию».

Яка сего причина, знає добре пан меценас зі Стрия. Мабуть его грудь привалив тяжкий камінь, який кинули ему кацапи в обміну за хліб. Сі кацапи, за яких пан меценас так розпинав ся до остатної хвилі небіжки консолідації, за яких ще до недавна був би дав душу, в критичній хвилі зрадили его, ставляючи проти него свою самостійну, кацапську кандидатуру. Чи є вдячність на сьвітї?

— **Войтїх Коссак**, польський артист-маляр, виїхав з гр. Вальдерзе до Китаю.

— **Пожежа монастиря в Ченстохові.** Огонь на вежі монастиря мав вибухнути в наслідок ракети, які кидано при ілюмінації з нагоди відпусту. Мабуть іскра упала до воронячого гнізда на вежі і спричинила пожежу. В місті вже всі спали як десь коло 11. години вночі замічено в горі малий огник. Спершу думано, що се одна з лампок незгашених при ілюмінації. Але огник зростав незвичайно скоро і обняв по кількох хвилях цілу вежу. Між путниками, що почували під монастиром, настав страшний переполюх. Ніхто не знав, що має робити, тим більше, що монастир був замкнений. Вітворено брами доперва по довгих криках та стуках. Путники на вид пожежи рвали собі волосе на голові, жіншини заводили страшними голосами, поки монахи ОО. Павліни не показали ся. Ратушкова акция поступала поволи, бо не було так високих драбин, щоби дістати ся на вежу, вода зі сивавок не досягала до огню. Нараз побачили, що вежа пукла. В тій самій хвилі одна часть вежі завалила ся, пригнітаючи собою 9 осіб на смерть. Між ними погіб о. Сендзіцький, а кількадесять путників потерпіло тяжкі потовчення. Більше жертв у людях не було. Звони і годинник стоїли ся, склепінє під вежею завалило ся. Се страти, які поніс монастир, а які будуть коштувати до 100 тисяч рублів.

— **Пом'няли ролі.** Пан Міхальський, властитель ставу при ул. Вулицкій у Львові замівив онодї, як якийсь малий збитомник ножем стинав над ставом щепку. Хлопець на вид властителя пустился утікати, але параз найшов ся над водою, зі всіх сторін окружений ставом. Оглянувшись, а ту сердитий властитель надбігє і вже здалека грозить патиюком. Хлопець не надумував ся довго, скочив до води і брив на середину ставу. Вода спершу була мілка, але чим дальше від берега, тим ставала глибшою. Пан Міхальський пристанув на березі і неспокійно дивив ся як хлопець поров филї ставу, а вкінці почав страхати ся, щоби малий не утопив ся. Збитомник зайшов вже у воду так, що лише головку було видно, а в кінці пронав під водою. Тепер цікавість п. Міхальського перемінїла ся в страх. Не надумуючись довго, скочив до ставу і витягнув хлопчину за чупер, витермосив з него воду та дав пятака на грушки, щоби лише не топив ся в его ставі, а сам пішов перебрати ся в суху одіж.

— **Зійшов з розуму в наслідок диму.** Мало хто знає, що віддихаючи димом, можна ним затроїти ся так само, як затроєє ся п'як алькоголем, коли за багато не горівки. Оттак затроїв ся сими днями один пожарник в Берліні, котрий змушений був при пожарі в пивниці віддихати через довгий час димом. Це кілька днів тому назад робив він службу, але відтак зголосив ся хорим, і казав, що его дуже болить голова. Той биль ставав що раз сильніший і добів остаточно до того, що чоловік той здурів. Лиш в сорочці і виступнях, та вхопивши великий ніж в руку, став він бігати улицями міста і кидати ся на людей. Між иньшими накинув ся він був на двох людей, що хотїли его розоружити, але коли їм прийшла в поміч поліція, він вправ був до поліційного будинку та хотїв там різати поліційців. Лиш з тяжким трудом удало ся его зв'язати і відставити до дому божевільних.

Є се перший случай в Берліні, що пожарник здурів від диму, але пожарники кажуть, що то дуже часто так буває, що они по роботі у великім димі бувають такі запоморочені, що мало не подуріють; длятого нема для них більшої небезпечности, як та, коли мусять працювати підчас пожару в пивниці.

— **В цісарській менажерії в Шенбруні** коло Відня обходжено сими днями немале сьвято. Ото 4½-літна львиця Боза породила щасливо троє молодих львят, а то одно мужеского а двоє жіночого пола. Так достойна мати як і новонароджені потомки королівського зв'язного роду мають ся добре, а кормити їх буде сука, бо львиця має дуже мало корму, а корольята мають бути дуже пажерливі. (За «Ділом»).

— **Румунські жида а угорське правительство.** Угорське правительство зарядило, щоби всіх румунських жидів, що утікають до Америки, а не можуть виказати ся достаточними средствами для подорожи через Угорщину — назад відставлювано до румунської границі. Є се справедливе і на часі дуже потрібне заряджене. В виду сего будапештєнський кагал ухвалив подати средства тим жидам, що хочуть їхати до Канади, в такій висоті, щоби могли заїхати аж на місце.

— **Пожива будунности.** Над сею загадкою від давна сушать собі голови хеміки. Як звісно, найтяжше є забезпечити мясо від зіпсутя, а тим самим переховувати его довгий час. Дикунни радять собі в той спосіб, що крають мясо на дрібні паски, а опісля сі кусники сушать. Так засушене мясо має смак кавчука і Европейцям не смакує. Опіраючи ся на сім, якийсь Американець вправ на здогад, сушити мясо в високім горячу, перепускаючи через него рівночасно електричну струю. З мяса остає тоді сам порох. Лижочка такого порошку має бути для чоловіка достаточна на цілоденну поживу. — Коли се правда, то люде будуть в будунности носити в одній пушці табак, а в другій кількадекний харч; осторожність тоді конечна, бо замість лижочки мяса можна зїсти лижку табаки.

— **Місс Олена Гульд,** найбільша добродійка з американських мільярдерок, має незвичайно конкунента, в особі старого каміньяра Шотвеля з Баривіль коло Нового Йорку. Шотвель замівив єї перед десятима роками на улиці і загорів до неї надприродною любовю. Від того часу що тижня одержує місс Олена Гульд любовні листи від него, в яких старий просить о єї руку. Листи остають без відповіді, але Шотвель не стратив надїї на добрий вислід своєї влізливости. В сім році приїздив він до Нового Йорку нарочно в сій цілі, щоби побачити єї обожаний ідеал. Однак прийяла его лише служниця в кухні і вручила від своєї панї 10 доларів на дорогу. Шотвель сховав гроші на памятку і є певний, що стріне его колись се щастє, повінчати ся з мільярдеркою, котра дорожить ся, як звичайно кожда панночка.

— **В Індиях** — як доносить «Kölnische Zeitung» — лютеє голод і чума. В остатних часах умирало в самім місті Бомбаю що-дня по-над 300 осіб. В провінції Пенджаб занедажало на чуму до дня 7. липня 15.700 осіб, з котрих 8.312 померло. Всі фабрики здержали рух, а до 30.000 людей лишило ся без роботи.

— **Повінь на Угорщині.** З Петрошені в Сімогороді доносять, що там ноступили виливи рік та навесли величезні шкоди. Дороги понижені, мости забрані, поля замулені. В тамошних закошах угля залишено роботу, в наслідок чого 3.000 гірників остало без кусника хліба. Загальна шкода виносить звиш 2 мільйон корон.

— **Вп. наших Пань** прошу о присланє своїх фантів для дяківської лотерії найпізвійше до 10. вересня, по котрім то дни мусять бути зладжена листа виграних, зглядно фантів і предложена власти. Наших панночок, котрим не було можливим з яких там причин зготовити иньші фанти, прошу о кілька китиць штучних цвєтів, аби устроїти виставу штучних цвєтів. Меньшого, відповідайшого і любійшого до сповнення жадаия ставити не можна. Але его треба сповнити доконче. *О. Танячєвич.*

— **Для техніків.** Матуристи, що мають намір вписатись на політехніку, одержать всякі інформації в товаристві «Основа», ул. Льва Сапїги ч. 19. (vis-à-vis політехніки).

— **Дрібні вісти.** Вилив Бистриці засипав камінем 300 моргів наурожайнішого поля і забрав 26 домів в Пасїчній коло Надвірної. — З причини цісарєких маневрів пічне ся наука в гімназії в Яслі дня 22. вересня с. р., а в наслідок сего шкільний рік покінчить ся дня 15. липня 1901., а не, як звичайно 31. червня.

— **Конкурс.** Виділ товариства «Шкільна Поміч» в Самборі прийме в сім році шк. 50 учеників шкіл народних і середних до бурєи. На ту ціль винавято просторе і здорове помешканє о пяти убікациях. — Виділ дає вихованкам: помешканє, опал, сьвітло, вітцївський надзїр і

добрий харч, котрий обовязані родичі з околиці Самбора достарчати в натуралїях. Заможнійші родичі доплачують 2 К місячно з гори. Ученики з дальших сторін будуть прийняті за доплатою не меншою як 20 К місячно з гори. Ліжко, постіль, біє, одїж і прибори шкільні має кождий ученик мати свої в порядку. Зголошена устїи або писемні до о. Михайла Ортинського, катехита ц. к. семинарії учительської до дня 25. серпня с. р. — Від Виділу «Шкільна Поміч». В Самборі, дня 18. серпня 1900. *К. Топольницький, о. М. Ортинський, П. Будзїньський.*

Телеграми.

Відень, 18. серпня. Вчєра відбула ся величава ілюмінация міста. Цісар сьвяткував день своїх уродин в Ішлю в найтіснійшій крузі родини.

Відєчь, 18. серпня. Відєньська біржа замкнена нині з нагоди торжєства цісарєких народин.

Відень, 18. серпня. Нині рано у всіх церквах відбули ся торжєственні богослужєня з нагоди цісарєких народин. В церкві св. Стефана був присутним на богослужєню президент міністрів др. Кербер, разом зі всіми міністрами, що перебувають тепер у Відні.

Брук, 18. серпня. Нині відбуло ся полєве богослужєня для тутешної залогі, почім настула дефіляда війск перед головним командантом ген. Іксільом.

Відень, 18. серпня. Вчєра під проводом президента міністрів др. Кербера відбула ся довша рада кабінету.

Прага, 18. серпня. «Narodni Listy», обговоруючи знані проєкти правительства задля урухомленя парламенту, закладають своє veto: Перше мир в краю, а потім доперва економічні праці, а не на відворот.

Париж, 18. серпня. Чим раз частійше повторєє ся чутка, що цар Николай прибудє на париску виставу. З поверотом має цар поступити до Відня.

Париж, 17. серпня. Француских офіційєрів запрошено на цісарєкі маневри в Німєччині. Додають в сім новий доказ зближеня між Францією а Німєччиною.

Берлін, 18. серпня. В тутешних правительственных кругах думают ся, щоби заняте Пекіну вже збуло ся, хотїй секретар стану гр. Більов не одержав до тепер урядового потвердження сего факту.

Шангаї, 18. серпня. Бюро Райтера доносить: Лігунчанг одержав депешу з донєсенєм, що союзні війска вступили дня 15. с. м. до Пекіна, не стрітивши жадного опору.

Вешингтон, 18. серпня. Американський консуль в Хе-фоо телеграфує: Союзні війска станули дня 15. с. м. під Пекіном на східній сторонї міста, де стрітили ся з завзятим опором Китайців. Доперва вечером вдерли ся перші Японці до Пекіну і окружили будинки посольств. Европейці в посольствах живі. Японці стратили в борбі 100 людей, а Китайці 300.

Шангаї, 17. серпня. З китайського жєрєла доносять під днем 16. с. м., що союзні війска увійшли до Пекіна і подали відєч обяжєним послам. Цісарєва-вдова утікла з Пекіна. Про цісаря не подають нічого.

Льондон, 18. серпня. Daily Express доносить, що Росия пристала на проєкт Японії що-до завішеня оружя в Китаю.

Мафєкінг, 18. серпня. Генерал Хармінгтон звів вчєра коло Мальманє малу борбу з Боєрами, розбив їх і прогнав в напрямі Зеєрнет.

Пієрсон (Америка), 18. серпня. При катастрофі, якій улягли два поїзди особові, потеряло жите около 20 осіб, а два рази тільки є ранєних.

До милосерних сердець відзиваємо ся в справі убогої жінки, жени зложеного слабостию б. учителя народного Людвика Сєвєшка, яка не має ані достаточних средств, ані сіромоги заробкованя, щоби удержати себе і хорого мужа, якого опікою она обяжєна. Ласкаві жертви наша редакция передасть тижнево просєячій.

Малій фейлетон.

СТРІЧА.

(Далі).

— Пані пізнали мене? — спитав по хвилі, коли мовчанка стала томити його і її.

— Так, се ви, пане Іванський! Які-ж рідкі гості! Вітайте!

В її словах чути було силуванний спокій.

— Просимо ближше! — і пода-ла ему на привітанє руку.

Іванському здавало ся, що та рука з грани і що огонь з неї пішов йому до жилах. Підвіс її до уст...

— Сідайте! Прошу! Ось тут тютюн, робіть сигарко, а я зараз прийду.

— Тільки не заходьте ся пані! Я тільки на хвилю вступив і за-раз їду.

— Спитайте перше, чи я вас пуцу. Щоби мені мій муж сказав! Ви-ж прецінь приятелі!

— Так, приятелі, — непевно і глухо відповів Іванський.

— Мій муж править вечірню, а потім має похорон, але то все не потриває довго і за годинку він верне. Не втікайте-ж мені! — ска-зала встаючи і вийшла. Іванський

лишив ся сам. Хотів охолонути з перших вражень та не міг. Сьвіт-вий, бувалий чоловік, що з жен-щинами привик поводити ся так легко, так певно, не тратячи своєї переваги, тут, на вид тої сільської іності стратив певність себе, скла-дав випробовану зброю. І може не-раз в житю пізнав, що над освіту, над огладу, над велику штуку жи-тя є щось ще більше — само жите.

Вертав з заграниці, де кінчив науки. Їхав на добре, навіть високе місце. По літах блуканини по мо-рю его човен завертав до спокій-ної пристані, до щасливої будущи-ни. Та він чомусь не вірив в тій хвилі, щоби его будущина могла бути щасливою. Він — і щасте! І почав проклинати ту годину, що провела його сюди, до сего дому. Злякав ся самого себе. Міг зради-ти ся з тими гадками перед нею, міг представити себе бідним, не-щасливим чоловіком, а того він ніяк не хотів. Встав і почав розди-вляти по комнаті. То була та са-ма, добре знайома комната. Перед літами було в ній так весело, так ясно. Лунали сьпіви, гомоніли живі розмови, часом гонили пари у жва-вім танці. Его батько мешкав у су-сідстві, а тут мешкали Галині родичі. В вакації оба домп зли-вали ся в один. Тижнями перебував

Іванський у Галиних родичів, з її братами, з нею.

Де поділо ся те все? І споми-ни тих щасливих часів стали налі-тати в комнату, одні наперед дру-гих. Втискали ся крізь вікна, вису-вали ся з кутів, зза образів, з під підлоги. Тихенько спадали зо стелі, щільно, щільно заповнили собою ці-лу комнату. Іванський не міг обо-ронятись, став біля фортепяна і згадував.

Так застала его колишня панна Галя. Глянула на него, а ему здава-ло ся, що прошибла його на скрізь, до сиуду душі.

Розповідajte-ж тепер, що вас принесло до нас — сказала тим са-мим силувано спокійним голосом і вказала ему місце поруч себе.

Замість відповіди пригадав собі слова пісні: «Ой щож тебе прине-сло, принесло, принесло-о? Чи ворон кінь, чи вєсло, чи вєсло, чи вєсло-о?»

— Принесла мене, прошу пані, іронія долі. І здаєть ся мені в тій хвилі, що та сама люта доля каже мені, живому чоловікови, жити на цвинтари, тут, де похована моя мо-лодість, де лиш спомини стоять як бездушне, нагробне каміне.

Глянула на него тим самим проймаючим поглядом.

Як бачу, ви все поетизуєте! Ні сьвіт, ні жите не змінили вас!

— На жаль, справді не зміни-ли! Я гадав, що жите велика шко-ла і що в тій школі я навчив ся бути чоловіком практичним, мудрим. Я-ж учив ся так пильно!... Та з со-ромом признаюсь перед вами, що моя наука пішла на марно. Але пе-ред вами мені вільно признатись. Ви прецінь моя добра, давна зна-йома, моя товаришка, моя... Як ни-ні тямю, як свій перший стишок прочитав я вам перший, вам пер-ший і одинокій звірював ся з усіх своїх молодечих мрій, з усіх пори-вів. Разом ми читали книжки, ра-зом снували рожеві пляни на бу-дуче. Разом...

І вони стали згадувати. Згаду-вали щиро, як діти не числячись зо словами, не скриваючи свого зворушення. Вона призналась ему, що по его від'їзді було їй дуже сумно, що пильно ловила всякі ві-сти про него, але ті вісти були чим раз скупіші і скупіші, аж пере-стали зовсім доходити до неї. По-тім померла мати, лишив ся бать-ко сам старий, немічний. В їх хаті зробило ся сумно, як у гробі. По-тім... потім приїхав Юрчак і вона вийшла замуж.

(Д. б.)

* Признані за найлучші *

Сталеві плуги 1, 2, 3-4склбові
Борони до лук та моху складо-ві і діагональні. **Валки** Обручкові, гладкі і сталеві

СІВАРКИ „AGRICOLA“
Косарки до трав, конюши-ни і збіжжя, граблі до громадження сїна і збіжжя і перевертачі до сїна.

Патен-товані Апарати Діра до овочів, ярин і т. п.

Праси до вин і ово-чів, ярин і т. д.
Млинки на овочі і ягоди.
Машини до толоченя винограду.

Патен-товані „Молотільні“ оборотні і обручкові, ручні, кератові і парові; на керати від 1—6 коний

Самодільні патентовані „Сифонія“ сикавки, до вищевя-мищ на вино-граді, рінаку та земної блошки.

Кітлові печи до переносеня.
Парові машинки до паши.
Найно-війші Млинки до чищення збіжжя.

Січкарні системи Гексла. **Млинки** до шротованя, та до кра-янн бураків.

* Ручні праси до сїна та соломи *
 постійні і до переносеня

як також всякі инші господарські машини.
 виконують і доставляють після найновішої системи

RH. MAUFARTH & Co.
 ц. к. уприв. фабрика машин рільн., відливария заліза і парова кузня.
 у Відні, III. Taborstrasse Nr. 71.
 Заснована в 1872 р. 750 робітників.
 Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.
 Вичерпуючі каталоги і численні письма з признанєм — даром.
 4—8 Заступці і відпродавці пожадані.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕРЪ“
 стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи-телів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-кові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членській вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів.
 відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколайша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кав-чукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі ляке-рованя, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянн з ріж-них металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на домп.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберні. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Ну-моратори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень
Антонія І. Голендера
 у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСЬКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границею в язиці рускім, польскім, німецькім, французскім і т. д. по ориґінальних цінах.

▶ ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ. ◀

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчисляючи їх як найдешевше.

▶ Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером. ◀